

Introducere

„ Carticica Rut, prezentatd de obicei dupd cartea Judecatori, e alcatuia din numai optzeci si cinci de versete. Dar ele circumscriu o grddina cu trandafiri, Inmiresmatd si plind de calicii tainice, ca cele pe care cdlatorul modern incd le mai vede 'inflorind, catdrandu-se gingase pe ruineie solitare din Israel si Moab, de partea aceasta si de cealalta parte a iordanului. Semnificatia sifrumusetea scurtei naratiuni nu poatefi apreciatd tndeajuns, atdt in ce priveste gdndirea care o animci, valoarea istorica ce o marcheazci, cat si splendoarea ei de puritate si incdntare . ”

- Paulus Cassel

I. Locul unic in Canon

Este demn de notat ca doua din cartile Bibliei poarta numele unor femei, una fiind tanara evreica ce s-a casatorit cu un neevreu de rang inalt (Estera si Regele Ahasvero?), cealalta o neevreica ce s-a casatorit cu un evreu de rang inalt (Rut si Boaz). Un alt fapt semnificativ care le ca-racterizeaza pe aceste doua femei este ca ambele ocupa un loc in istoria rascum-pararii Tnfaptuite de Dumnezeu. El S-a folosit de Estera pentru a-Si salva poporul de la anihilare fizica, iar de Rut s-a folosit ca Tnsemnata veriga genealogica in spita mesianica, mai Tntai pana la David, pentru ca apoi sS ajunga pana la Cristos, Cel care avea sa-Si salveze poporul de pacatele sale. La Matei 1:5 ni se spune ca Boaz a lost descendent al neevreiceii Rahab, cu certitu-dine aproape deplina aceasta fiind Rahab din Ierihon. Acum Rut, o aita neevreica, patrunde Tn spita lui Cristos prin casatoria cu Boaz. Atat Rahab, cat si Rut Tntruchi-peaza harul lui Dumnezeu, mtrucat in alte conditii ambele ar fi fost excluse din comu-nitatea Israelului, datorita originii lor etnice.

„Cartea Rut”, remarca McGee, „este in esenta povestea unet femei, asupra careia Dumnezeu \$i-a pus pecetea aprobarii Sale prin faptul ca a inclus-o in biblioteca di-vina.”¹

Farmecul si frumusetea cartii sunt eloc-

vent ilustrate prin incidentul in care a fost implicat Benjamin Franklin, renumitul om de stat si inventator amcrican. Cand a slujil la curtea franceza. i-a auzit pe unii aris-tocrati „persifland” Biblia ca pe o carte nedemna de a fi citita. lipsita de stil si asa mai departe. Desi el Tnsusi nu era credin-cios, tineretea sa pe care a petrecut-o in coloniile americane l-a familiarizal cu maieslria Bibliei ca opera literara. Prin urmare, Franklin s-a decis sa le joace francezilor o iesta. Drept care a redactat intr-un scris de miiina foarte Tngrijit, cartea Rut, *mlocuind toate numele proprii cu apelative franceze*. Apoi a citit manuserisul in fata elitei literare a Frantei. Cu totii au remarcat eleganta si simplitatea stilului acestei miscatoare povestiri.

„ *Charmant!* Dar unde ati gasit acest giu-vaier de literatura, Monsieur Franklin?”

„3 un fragment din Cartea pe care o dis-pretuiti atat de mult”, a raspuns Benjamin Franklin - „ *la sainte Bible!*” Nu putini din-tre ilustrii oameni de litere ai Frantei au ibsi nevoiti sa roseasca Tn seara aceea la Paris, cum ar trebui sa s.e Tntample si Tn propria noastra. cultura de un grav analiabetism in ce priveste cunoasterea Cuvantului lui Dumnezeu.

II. Paternitatea

Conform traditiei ebraice, Samuel este autorul cartii Rut, desi nicaieri in cuprinsul

ei mi este precizat autorul. intrucat se Incheie cu David, autorul nu ar fi putut s-o redacteze inainte de acest timp. E posibil ca Samuel, care l-a uns pe David ca rege, sa fi pus la dispozitie aceasta carte pentru a prezenta spita noului monarh.

III. Data

Intrucat numele lui David apare la 4:17, 22 drept punctul culminant spre care converge istoria lui Rut, este probabil ca ea sa fi fost scrisa in timpul sau curand dupa domnia sa (c. 1011-970 T.Cr.), sau eel putin dupa ce Samuel l-a uns ca rege.

Jensen scrie:

A fost redactata probabii inainte de Solomon, succesorul lui David la tronul Israelului, deoarece autorul ar fi inclus numele lui Solomon in genealogie. Prin urmare autorul a fost un con-temporan al lui David.²

Dar unii au preferat sa-i atribuiie o data mai tarzie, in parte pentru ca autorul a simtit nevoia de a explica datina scoaterii

sandalei din picior la incheierea unei tran-zactii de afaceri (4:7). Asta sugereaza ca a trecut o bucata de timp de la data cand se practica acest obicei si pana la redactarea cartii Rut.

IV. Fondul și tema cartii

Evenimentele prezentate in cartea Rut au avut loc in timpul Judecatorilor (1:1). Desi cea mai mare parte din natiunea Israel se departase de Domnul, exista o tanara neevreica, pe nume Rut, a carei credinta strSlucea in toata splendoarea.

Cuvantul cheie al cartii este *a rascumpara*. Un alt termen cheie este acela de *rudd* (*kinsman* in KJV si *relative* in NKJV), care apare de douasprezece ori in cuprinsul cartii. Boaz este ruda rascumparatoare care rascumpara pamantul ce apartinuse candva lui Elimelec si-i creste odrasla pentru a nu i se sterge numele. El este un tip al lui Cristos, Adevarata Ruda Rascumparatoare. Rut, moabita, intruchipeaza biserica, mireasa lui Cristos, rascumparatS prin minunatul Sau har.

SCHITA

- I. LOCUIREA IN MOAB (1:1-5)
- II. INTOARCEREA LA BETLEEM (1:6-22) m. RUT
PE OGOARELE LUI BOAZ (Cap. 2) IV. RUDA
RASCUMPARATOARE A LUI RUT (Cap. 3)
- V. RASCUMPARAREA DE CATRE BOAZ (4:1-12)
- VI. GENEALOGIA REGALA A LUI DAVID URMARITA PANA LA OBED
(4:13-22)

COMENTARIU

I. LOCUIREA IN MOAB (1:1-5)

1:1, 2 Inca din primele cuvinte ale cartii facem cunostinta cu o familie de evrei care a parasit **Betleemul** (*casa pdinii*) din **Iuda** (*laudd*) din cauza foame-tei, stabilindu-se la sud-est de Marea Moarta. Parintii erau **EHmelec** (*Dumne-zeul meu este Rege*) si **Naomi** (*placuta mea*). Fiii se numeau **Mahlon** (*bolnavi-cios*) si **Chilion** (*tdnjire*). Ar fi fost mai bine sa ramana in tara lor, increzandu-se

in Dumnezeu, decat sa emigreze in **Moab**. *Efrata* (radacina **efraimi^lor**), denumirea straveche a **Betleemului**, Inseamna *rodni-cie*.

Timpul **judicatorilor** a fost caracterizat prin declin moral. Prin urmare, nu ar trebui sa suiprinda faptul ca tara este afectata de **foamete**, pe care Dumnezeu a promis ca o va trimite ca disciplinare pentru neascultare. **Elimelec** nu trebuia sa paraseasca Tara Promisa, si In nici un caz nu trebuia sa se stabileasca **in Moab**. Oare nu citise nici-

odata textul de la Deuteronom 23:3-6? De ce nu s-a stabilit pe teritoriile fratilor sai, la est de rauJ Iordan? Si astfel si-a condus familia din tara celor vii Tntr-un loc al mortii si nerodniciei (nici **Mahlon**, nici **Chilion** nu au avut copii).

1:3-5 Dupa moartea lui Elimelec, fiii lui si-au luat neveste moabite. **Mahlon** s-a casatorit cu **Rut** (4:10) iar **Chilion** s-a casatorit cu **Orpa**. Desi moabitii nu sunt mentionati concret pe lista popoarelor cu care israelitii nu aveau voie sa se Tncus-creasca, reiese clar din referintele ulte-risare ca si la ei se referea interdictia (Ezra 9.1, 2; Ne. 13:23-25). Legea prevedea de asemenea ca moabitii nu aveau voie sa intre Tn adunarea Domnului pana la a zecea generatie (Deut. 23:3). In cazul lui Rut, a intervenit harul, permitandu-i, cum vom vedea, descendentului sau, David, sa devina regele Israelului.

Dupa zece ani, Mahlon si Chilion au murit, lasand-o pe Naomi cu doua nurori straine, Orpa si Rut.

II. f NTOARCEREA LA BETLEEM (1:6-22)

1:6-15 Naomi s-a hotarat sa revina in Iuda, cand a auzit ca acolo se gaseau ali-mente din belsug. Cele doua nurori ale sale au pornit Tnapoi Tmpreuna cu ea, dar Naomi le-a mdemnat sa se duca tnapoi la casele lor in Moab, amintindu-le ca nu mai are fii pe care sa-i ofere ca soti. In acest context, Orpa si-a sarutat soacra si a revenit in familia ei.

Observati atitudinile diferite ale fieca-reia din cele trei vaduve: **Naomi** a fost o vaduva *mtristatd*, depesedata de bucuriile p&mantesti ale sotului si familiei, in urma judecatii divine. **Orpa**, dupa ce a luat aminte la cuvintele soacrei sale, s-a dove-dit a fi o vaduva *care pleacd*, aleg^nd calea cea mai comoda si mai facila. Dar **Rut** a fost o vaduva *care s-a tinut cu tot dinadin-sul* de Naomi, in pofida descurajarilor acesteia. Cand Rut

a optat in favoarea unei vieti noi alaturi de Naomi, ea si-a dat seama ca nu va fi usor, ca o astepta multa trudS si saracie, TntrucSt amandoua tre-buiau sa se Tntretina singure, neavand nici

un barbat Tn casa. Apoi o astepta dispar-tirea de casa parinteasca si de cei dragi.

1:16,17 Dar **Rut** pur si simplu nu putea sa se desparta de Naomi. In cadrul uneia din cele mai nobile declaratii facute de o persoana neevreica din tot Vechiul Testament, ea a demonstrat atasamentul ei deplin fata de Naomi, alegand destinatia ei, locuinta ei, poporul ei, Dumnezeul ei si chiar locul ei de Tngropaciune.

1:18-22 Printr-o coincidenta divina Naomi si Rut au sosit Tn Betleem la Tnceputul seceratului orzului, respectiv sezonul roadelor dintai (care Tntruchipeaza Invierea lui Cristos). Toata cetatea s-a pus Tn miscare, dorind s-o revada pe Naomi ?i sa-i ureze bun venit, pomenindu-i nuinele.

Ea le-a spus Tnsa. „Nu-mi mai ziceli Naomi (*Placuta*), ci ziceti-mi Mara (*Amard-ciune*), caci Cel Atotputernic m-a umplut de amaraciune." Ea plecase de acasa plina (avand si sot, si fii) dar Domnul a adus-o Tnapoi lipsita (adica si vaduva, si tara copii). Tot asa e si cu noi: ne putem departa de Domnul, apucand-o pe caile pacatului, dar Domnul ne va aduce Tnapoi goi, si, de obicei, Tn urma unei serioase discipinari.

III. RUT PE OGOARELE LUI BOAZ

(cap. 2)

2:1-3 Potrivit prevederilor legii, israelitii nu aveau voie sa culeaga toate spicele cand secerau, ci trebuiau sa lase Tn urma cateva spice pe care sa le culeaga cei nevoiasj, strainii, orfanii si vaduvele (Lev. 19:9; 23:22; Deut. 24:19)'.

Rut s-a decis sa profite de aceste prevederi, ducandu-se pe ogoarele de orz ca sa culeaga spicele ramase Tn urma seceratorilor. Nu TntHmplarea sau norocul a facut ca ea sa ajunga tocmai pe ogorul lui Boaz (care Tnseamna *in el e tdrie*, o ruda bogata a sotului ei decedat), ci Dumnezeu a aranjat astfel lucrurile.

2:4-12 Cand a sosit Boaz de la Betleem, a Tntrebat cine este tanara care culegea spice pe terenul sau. Afland ca este nora lui Naomi, el a invitat-o cu amabilitate sa continue sa culeaga spice pe ogoarele sale si sa bea din apa rezervata argatilor sai. Elo-giind-o pentru pasul loial si altruist pe care

1-a facut, Boaz a incheiat rostind o rugaciune pentru ea: „Domnul sS-ti raspunde ce ai facut si plata sa-ti fie deplina din partea Domnului, Dumnezeului lui Israel, sub ale carui aripi ai venit sa te adapostesti!” Leon Morris comenteaza:

La timpul nimerit, rugaciunea aceasta si-a primit raspunsul, tocmai prin eel care a rostit-o. El recunoaste aspectul religios al adoptarii de catre Rut a noii t3ri, spun&nd ca ea *a venit sa se increadd* (AV) sub aripile lui Iehova. Se face astfel o comparatie cu un pui plapSnd ce-sj cauta adapost sub aripile pasarii mama. Este o imagine cat se poate de plastica" a !ncrederii 51 sigurantei....³

Ea s-a mirat ca Boaz, un evreu, a dat dovada de atata maritimie fata de o persoana din afara poporului sau. Dar gestul lui Boaz era, desigur, motivat de ceea ce aflase despre bunatatea lui Rut fata de Naomi si despre felul in care se convertise la credinta ebraica.

2:13-16 A fost atat de impresionat de ea incat a invitat-o sa ia masa cu lucratorii sai si i-a instruit pe culegatori sa lase in adins mai multe spice In urma pentru ca ea sa le poata culege.

2:17 La sfarsitul zilei, ea a treierat ceea ce culesese si a constatat c& are cam o efa de orz, ceea ce Insemna o cantitate apreciabila. Asa trebuie sa procedam si noi in studierea Cuvantului, respectiv s3 ne Insu-sim adevarurile de mare pret descoperite In el, punandu-le in practica.

In Boaz vedem ilustrate multe din calitatile excelente ale lui Cristos. Boaz era un om foarte bogat (v. 1). Totodata avea toata compasiunea pentru strain, pentru eel care nu avea nici un drept sa beneficieze de favorurile sale (v. 8,9). El stia totul despre Rut inainte de a o fi cunoscut (v. 11), dupa cum Domnul cunoaste totul cu privire la noi, chiar inainte de a ajunge S&L cu-noastem noi. El a servit-o pe Rut cu toata gingasia, toate nevoile ei fiind Implinite (v. 14). I-a acordat protectie si prosperitate in viitor (v. 15, 16). In aceste gesturi de har

vedem o anticipare a induranelor ce avea sa ni le descopere Ruda noastra Rascum-paratoare.

2:18-23 Când Rut a adus acasă graunțele și i-a povestit lui Naomi tot ce s-a întâmplat, aceasta evreica înaintată în varsta și înțeleaptă a știut că programul Domnului se desfășoară în bune condiții. Știa că Boaz este o rudă apropiată a sotului ei decedat și și-a dat seama că Domnul avea să lucreze minunat pentru Rut și pentru ea. Prin urmare, a încurajat-o pe Rut să continue să culeagă spice pe ogorul lui Boaz.

Sfatul dat de Naomi lui Rut ca aceasta să rămână pe terenurile lui Boaz a fost chibzuit. De vreme ce acesta s-a aratat plin de îndurare față de Rut, cum și-ar putea ea permite să-1 insulte sau să-i nesocotească protecția ce i-o acorda ducându-se pe ogorul altuia?! Tot așa și noi ar trebui să nu ne îndepărtăm de promisiunile pe care ni le-a făcut Domnul că se va îngriji de nevoile noastre și ne va apăra, printr-o ratăcire pe terenurile plăcerilor lumii aces-teia.

IV. RUDA RASCUMPARATOARE A LUI RUT (cap. 3)

3:1-5 Naomi dorea din tot sufletul ca Rut să aibă parte de siguranță-adică să găsească un sot și să-și întemeieze un cămin. Prin urmare, a renunțat la propria ei cerință de a se putea recăsători și obține proprietate, sfătuind-o, în schimb, pe Rut să se ducă într-o noapte la aia lui Boaz, când acesta va treiera orzul.

Nefacând parte din poporul Israel, lui Rut a trebuit să i se descrie amănunțit cum trebuie să abordeze, potrivit tradiției, ruda ei, cerându-i protecția și casnicia levirată (*Daily Notes of the Scripture Union*).

3:6,7 Asadar, după ce Boaz și-a terminat lucrul, a mâncat și s-a retras să se odihnească, Rut s-a așezat la picioarele lui, sub un colt al paturii sale. Pentru noi cei de azi, acest lucru ni s-ar părea foarte ciudat, dar pe vremea aceea era un fapt cu totul legitim (vezi Ez. 16:8), neexistând nici un rău în asta, nimic care să sugereze vreo faptă rea.

3:8-11 Trezindu-se pe la miezul nopții.

Boaz a descoperit-o pe Rut la picioarele safe. Departe de a o certa, el a binecuvantat-o, dupa ce ea i-a cerut sa exercite rolul de ruda rascumparatoare. Termenul *aripi* de la 2:12 este pluralul aceluiași cuvânt tradus aici prin „**aripa**”. Boaz o laudase pe Rut pentru ca a cautat refugiu la Iehova. Prin urmare, cum ar fi putut sa refuze el sa-i acorde refugiul pe care i-l solicita ea în virtutea legilor lui Iehova? În plus, era o femeie virtuoasa, una din acelea al carei pret îi întrece cu mult pe cel al giuvaierelor (Pro. 32:10). El a eiogiat-o pentru loialitatea ei, spunand ca bunatatea din urma de care a dat dovada (adica devotamentul manifestat fata de el) o întrece chiar pe cea dintai (adica faptul că și-a lasat casa și familia, ramanand alaturi de Naomi).

Legea lui Moise cerea ca atunci cand un om murea fara copii, o ruda apropiata sa se casatoreasca cu vaduva (Deut. 25:5-10), perpetuand astfel numele familiei și împiedicand înstrainarea pamantului acelei familii. Era cu atat mai importanta în cazul unui om care murea fara sa fi avut un fiu ca cineva sa se casatoreasca cu vaduva lui, pentru ca sa se nasca un fiu care sa asigure perpetuarea numelui.

Dar, cum stim, Rut a ramas vaduva, fără copii. Intrucat Boaz era ruda cu Elimelec, el era eligibil de a exercita rolul de ruda rascumparatoare care s-o ia de sotie pe Rut. De fapt, era nu doar eligibil, ci și dornic s-o faca.

3:12, 13 Dar exista un impediment de natura juridica: Exista un alt om cu un grad de rudenie mai apropiat decat al sau, care era îndreptatit sa exercite dreptul de a se casatori cu Rut înainte sa. Daca se dovedea ca aceasta ruda mai apropiata nu este dispusa sa exercite rolul de ruda rascumparatoare, Boaz putea indeplini acest rol. Chestiunea avea să fie rezolvata' a doua zi dimineata.

3:14-18 Rut a ramas la picioarele lui pana catre zorii zilei. Boaz i-a umplut man-taua cu șase masuri (efe) de orz. Acest gest a avut darul de a o asigura pe Rut de dragostea lui profunda,

demonstrandu-i lui Naomi ca va implini fara pregăt tot ce trebuia facut.

Rut era o femeie cu un caracter nobil,

fiind implicit demna de bunatatea aratatii ei de Boaz. Dar noi suntem pacatosi netreb-nici. Si totusi Domnul si-a Tntins aripile deasupra noastra, primindu-ne asa cum eram. Ne-a Tncarcat de daruri ale Sale, Tncurajandu-ne cu promisiunea ca va reveni si va da curs casatoriei. Mantuirea noastra este Tncheiata, fiind o lucrare ispravita. Dar gustarea din binccuvantarea deplina a unirii noastre cu El este un eveni-ment pe care continuam sa-1 asteptam, tan-jind de dor dupa clipa revenirii Mirelui iubit.

Cand Naomi a aflat tot ce s-a Tntampial, i-a spus lui Rut sa stea linistita si sa astepte desavarsirea acestei complexe succesiuni de evenimente.

De multe ori aceasta este parlea cea mai grea a credintei-cSnd nu mai e nimic de Tntreprins, cand nu mai ramSne nimic de facut decat sa astepti tn rabdare pana cand Dumnezeu va lucra dupa. voia Sa cea bunfi si desavarsitii. In momente ca acestea ne impresoarS Tndoiala si se strecoara neliniijtea (*Daily Notes of the Scripture Union*).

V. RASCUMPARAREA DE CATRE BOAZ (4:1-12)

4.1-6 Dimineata, Boaz s-a suit la poarta cetatii, unde stateau batranii si unde se rezolvau chestiunile de ordin juridic. S-a mtamplat (desi aceasta nu e o intamplare, ci o coincidenta prestabilita divin) ca ruda apropiata sa treaca pe acoio chiar Tn acel moment. Adresandu-i-se cu apelativul „prietene”⁴ si rugandu-l sa stea putin, Boaz s-a adresat celor zece batrani, spunandu-le povestea lui Naomi si Rut. Apoi i-a dat rudei apropiate sansa de a ras-cumpara terenul ce apartinea lui Elimeiec, care fusese probabil Tntre timp ipotecat, cand Elimelec se stramutase in Moab. Pana Tn acest punct ruda al carei nume nu este precizat fusese dispusa. Dar cand Boaz i-a spus omuii ca oricine va cumpara pamantul va trebui fn acelasi timp s-o ia Tn casatorie pe moabita Rut, e! a batut Tn retragere, explicand ca o atare actiune i-ar strica mostenirea.

El ar fi fost nevoit sa consacre timp si energii. avşnd grija de proprietatea lui Rut, existand ast-fel posibilitatea sa-si fi neglijat propria sa avere. In plus, pamantul acesta ar fi ajuns, in final, in mana mostenitorilor lui Rut, nu Tn a lui.⁵

Comentand pe margine omisiunii nu-melui rudei mai apropiate a lui Rut, Matthew Poole scrie:

Negresit Boaz stia cum Tl cheama pe acesta si i s-a adresat pe acest nume. Dar autorul sacru omite acest nume, Tn parte si pentru faptul ca nu a t'ost necesar ca numele sa fie cunoscut citito-rilor. Dar in primul rand 1-a omis in semn de dispret, ca o pedeapsa dreapta pentru eel ce, nefiind dispus sa perpetueze numele frateiui sau, era Tn pericol de a si-1 pierde pe al sau.⁶

Aceasta ruda mai apropiata este consi-derata de multi ca fiind o intruchipare a legii. Zece martori (cele zece porunci) con-firma incapacitatea sa de a-1 rascumpara pe pacatos. „Legea nu poate sa-i rascumpere pe cei pe care Ti condamna, deoarece asta ar contraveni propriului sau scop.”⁷ Legea nu putea rascumpara deoarece era prea slaba, din pricina carni (Ro. 8:3).

Refuzul rudei mai apropiate de a exerci-ta dreptul de rascumparare 1-a eliberat ast-fel pe Boaz, care, ocupand locul imediat urmator in aceasta ierarhie, putea acum sa se Tnsoare cu Rut.

4:7, 8 In zilele acelea, toate tranzactiile privitoare fa rascumparare sau schimb de bunuri se confirmau prin scoaterea de catre una din parti a sandalei si Tnmanarea ei celeilalte parti. De fapt legea prevedea ca vaduva sa scoata sandala rudei care refuza sa efectueze rascumpararea si s-o scuipe tn obraz (Deut. 25:9). In acest caz, ruda mai apropiata nu trebuia decat sa ia sandala si s-o dea lui Boaz.

4:9-12 De Tndata ce Boaz a primit sandala, a anuntat ca va cumpara proprietatea lui Elimelec si o va lua Tn casatorie pe moabita Rut. Cei care au asistat la aceasta tranzactie 1-au binecuvantat pe Boaz, dorindu-i ca urmasji s5 fie la

fel de nume-roşi ca cei ai Rahelei si Leii. Mentionarea lui Perez, odrasla lui Tamar si Iuda, trece cu vederea aspectele sordide ale acelei

istorii, concentrându-se asupra faptului ca și acesta a constituit un caz de casatorie levirată, între un israelit și o străină.

VI. GENEALOGIA REGALĂ A LUI DAVID URMĂRITA PÂNĂ LA OBED (4:13-22)

4:13-16 Boaz s-a căsătorit cu Rut, care i-a născut un fiu pe nume Obed (*ștăpînitor*). Naomi a preluat copilul ca și când ar fi fost al ei, asumându-și rolul de bună și înstrăinată.

4:17-22 Obed a devenit ulterior strămoșul lui Iese (Isai), tatăl lui David. Astfel cartea Rut se încheie cu o scurtă genealogie a lui David (*preaiubit*) care urma să se înregistreze în genealogia globală, a marelui Fiul al lui David, Domnul Isus Cristos (Mat. I). Această genealogie nu se vrea a fi completă Salmon a trăit la începutul perioadei iudeice iar David nu s-a născut decât la începutul perioadei regilor, între cele două coordonate existând un interval de aproape 400 de ani. Totodată unele nume sunt intenționat omise din genealogiile biblice.

Cu această succintă genealogie, care se încheie cu David, cititorul este pregătit pentru a trece la următoarea secțiune, a monarhiei, abordând cartile care vin la rând în ordinea Bibliei: I și 2 Samuel.

NOTE FINALE

¹(Intro) J. Vernon McGee, *Ruth and Esther: Women of Faith*, p. 15.

²(Intro) Irvine L. Jensen, *Judges/Ruth*, p. 80.

³(2:4-12) Leon Morris (cu Arthur E. Cundall), *Judges and Ruth*, pp. 276, 277.

⁴(4:1-6) Textul ebraic din acest verset prezintă particularități interesante, în sensul că, în loc să-l pomenească pe nume, îi spune *cutare și cutare (peloni aimoni)*, text marginal NKJV).

HA| 1-6) Nu se cunoaște sursa.

⁶(4:1-6) Matthew Poole, *Matthew Poole's Commentary on the Holy Bible*, p. 511.

⁷(4:1-6) Nu se cunoaște sursa.

BIBLIOGRAFIE

Pentru bibliografia cărții Rut consultați cartea Judecători.